

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Szűcs László ügyvéd által képviselt "A" felperesnek a dr. Szabó Balázs ügyvéd által képviselt alperes ellen 24.280.000.Ft megfizetése iránt indított perében, melybe a felperes pernyertességének előmozdítása végett beavatkozott a dr. Gróf István ügyvéd által képviselt "B", a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2007. június 20. napján kelt. P.21.012/2005/39. számú ítélete ellen az alperes által 40. és 41. sorszámok alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Az alperes perköltségben és feljegyzett illetékben való marasztalását mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 125 000 (egyszázhuszonötezer) Ft elsőfokú perköltséget.

A felperes által az állam javára külön felhívásra fizetendő feljegyzett kereseti illeték összegét 750.000. (Hétszázötvenezer) Ft-ra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000. (Ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 900.000. (Kilencszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2007. június 20. napján kelt 39. számú ítéletével az alperest 21.280.000.Ft és annak 1997. május 29. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladó részében a keresetet elutasította. A határozat indokolása szerint a perben nem szereplő "C" Kft. 1996. március 4-én megbízta az alperest a tulajdonát képező takarmánykukorica értékesítésével. Ennek alapján az alperes az 1996.

április 30-án megkötött mezőgazdasági termékértékesítési szerződéssel 1000 tonna takarmánykukorica tulajdonát 19.000. Ft + áfa tonnánkénti vételár ellenében a felperesre ruházta. Az így összesen 21.280.000.Ft-ot kitevő vételárat, melyből a felek 3.000.000.Ft-ot foglalónak tekintettek, a felperes maradéktalanul megfizette az alperesnek, a takarmánykukorica átadására azonban nem került sor. A "C" Kft. cégbejegyzés iránti kérelmét az illetékes cégbíróság utóbb, 1997. május 29-én jogerősen elutasította. A "C". Kft. és az alperes közötti jogviszony bizománynak, vagy megbízásnak minősíthető. A jelen jogvita eldöntése szempontjából azonban a helyes minősítésnek nincs jogi jelentősége. Abban az esetben ugyanis, ha az alperes bizománysként kötött szerződést a felperessel, úgy az e szerződéstípusra vonatkozó szabályok szerint köteles vele szemben helytállni. Ha pedig megbízottként járt el, akkor a gazdasági társaságokról szóló, korábban hatályban volt, de a jelen esetre irányadó 1988. évi VI. törvény (rég. Gt.) 25.§. (1) bekezdése alapján felel a "C". Kft. nevében vállalt kötelezettségekért. Így, miután a "C". Kft. cégbejegyzési kérelmének elutasításával a termékértékesítési szerződés teljesítése jogi okból lehetetlenné vált, az alperesnek a le nem szállított terménykukorica vételárát a felperes részére mindenképpen vissza kell fizetnie. Mivel azonban a szerződés teljesítése olyan okból vált lehetetlenné, amelyért egyik fél sem felelős (a cégbejegyzési kérelem elutasítása miatt), az átvett foglaló kétszeres visszatérítésére az alperes nem kötelezhető.

Ennek az ítéletnek az őt marasztaló rendelkezésével szemben az alperes élt fellebbezéssel, és elsődlegesen annak megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan pedig hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Fellebbezése indokolásában arra hivatkozott, hogy a régi Gt. 25.§. (1) bekezdése a be nem jegyzett gazdasági társaság törvényes képviselőinek felelősségét szabályozza. Ő maga viszont nem tartozott a "C". Kft. ügyvezetői közé, hanem csupán polgári jogi szerződéses kapcsolatban állt a társasággal. A régi Gt. 25.§. (1) bekezdése alapján ezért a takarmánykukorica vételárának visszafizetésére nem kötelezhető. Kiemelte továbbá, hogy közte és a "C". Kft. között - a csatolt okiratokból is kitűnően - megbízási szerződés jött létre. Az ennek alapján általa megbízottként megkötött mezőgazdasági termékértékesítési szerződésből eredő kötelezettségek ezért nem őt, hanem megbízóját terhelik. A vételár visszafizetésére irányuló igényét így a felperes a jelen esetben helyesen nem vele, hanem a cégnyilvántartásba be nem jegyzett "C". Kft. ügyvezetőjével, szemben érvényesítheti. A mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben egyébként a takarmánykukorica leszállításával fajlagos szolgáltatás nyújtására vállaltak kötelezettséget, így a teljesítés lehetetlenné válása be sem következhetett.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet fellebbezett részének helybenhagyására irányult. A beavatkozó osztotta a felperes jogi álláspontját.

Előrebocsátja az ítélőtábla, hogy az elsőfokú ítéletnek a keresetet az ott írt marasztalási összeget meghaladó részében elutasító rendelkezése fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett. A jelen másodfokú határozat az elsőfokú ítélet e rendelkezését nem érinti; az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§. (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése azonban nem helytálló.

A képviseletnek többféle alakzata van, a képviselő eljárása ugyanis törvényen, illetőleg hatósági rendelkezésen, jogügyleten, vagy jogi személy alapszabályán, illetőleg szervezeti szabályzatán egyaránt alapulhat.

A régi Gt.25.§. (1) bekezdése ezek közül a be nem jegyzett társaság törvényes (szervezeti) képviselőinek felelősségét szabályozza; az ügyleti képviselők felelősségére ez a rendelkezés nem irányadó.

Az alperes pedig nem vitásan nem tartozott a "C". Kft. ügyvezetői közé, hanem csupán polgári jogi szerződéses kapcsolatban állt a társasággal. Ezért a régi Gt.25.§. (1) bekezdése alapján a vételár visszafizetésére semmilyen esetben sem kötelezhető.

Ebből következően a jogvita eldöntése során - az elsőfokú bíróság téves álláspontjától eltérően - annak volt döntő jelentősége, hogy az alperes saját nevében, vagy a "C". Kft. megbízottjaként kötött-e szerződést 1996. április 30-án a felperessel.

E vonatkozásban az elsőfokú eljárás során, valamint az előzményi perekben egymásnak ellentmondó adatok keletkeztek. A "C". Kft. és az alperes ugyanis a társaság takarmánykukoricájának értékesítése érdekében 1996. március 4-én megbízási szerződést kötöttek egymással, és az alperes önmagát a felperessel 1996. április 30-án megkötött szerződésben is a "C". Kft. megbízottjának tüntette fel. Emellett a felperestől átvett teljes vételárral a "C". Kft. utasításának megfelelően rendelkezett. A takarmánykukorica vételáráról ugyanakkor a számlát a saját nevében állította ki, és a kitérőre is ő, nem pedig közvetlenül a felperes kapott engedélyt a "C". Kft.-től.

Ezeket az ellentmondásos bizonyítékokat, miután azok a Fővárosi Bíróság előtt G.75.953/1998. szám alatt folyamatban volt egyik előzményi perben is rendelkezésre álltak, már a Legfelsőbb Bíróság is értékelte másodfokú bírósággént a Pf.VII.25.635/1999/6. számú, felülvizsgálati bírósággént pedig a Pfv.X.20.949/2001/10. számú ítéleteiben, és - döntően arra figyelemmel, hogy az alperes a felperestől átvett teljes vételárral a "C". Kft. utasításának megfelelően rendelkezett, és önmagát a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben is megbízottnak tüntette fel - úgy foglalt állást, hogy az alperes nem a saját nevében, hanem a "C". Kft. Ptk. 474.§-a szerinti megbízottjaként szerződött a felperessel.

További egyértelmű bizonyíték pedig e körben nem keletkezett. Az alperes ugyanis a "C". Kft. ügyvezetőjével, szemben folyamatban volt büntetőeljárás során, illetve a jelen perben egymásnak ellentmondó nyilatkozatokat tett (a büntetőeljárás során tett vallomás már a Legfelsőbb Bíróság is ismeretes volt). "D" az elsőfokú eljárás során elhangzott tanúvallomása pedig a jogviszony helyes minősítése szempontjából értékelhető adatokat nem

tartalmaz. A tényállás további tisztázása végett az ítéletábra által a másodfokú eljárás során fogatosított újabb bizonyítás szintén nem vezetett eredményre.

Olyan újabb peradat tehát, melynek alapján a bizonyítékoknak a Legfelsőbb Bíróságtól eltérő értékelésére kerülhetett volna sor, nem keletkezett. Ezért az ítéletábra a rendelkezésre álló adatok alapján csak azt állapíthatta meg, hogy a "C". Kft. és az alperes között a Ptk.474.§-a szerinti megbízási szerződés jött létre, és így az 1996. április 30-ai mezőgazdasági termékértékesítési szerződést az alperes a felperessel nem saját nevében, hanem a "C". Kft. megbízottjaként kötötte meg.

A megbízott cselekménye által pedig a Ptk.219.§. (2) bekezdéséből következően a megbízó válik jogosítottá, illetőleg kötelezetté. Az alperes marasztalását ezért a felperes - jogviszony hiányában - alappal nem követelheti, hanem ehelyett a régi Gt.25.§. (1) bekezdésére is figyelemmel a "C". Kft. törvényes képviselőjével szemben érvényesítheti igényét (ha ennek feltételei egyébként fennállnak).

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú ítélet fellebbezett részét a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

Az érdemi döntés megváltoztatása folytán az ítéletábra a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján az elsőfokú perkötség és a feljegyzett kereseti illeték viselésére vonatkozó rendelkezéseket is megfelelően megváltoztatta. E körben figyelembe vette azt is, hogy a kereseti illeték maximális összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42.§. (1) bekezdés a/ pontjának a keresetindításkor hatályos rendelkezése szerint 750.000.Ft volt, így a pereszes felperesnek helyesen ezt az összeget kell viselnie. Az alperest megillető elsőfokú ügyvédi munkadíjból álló perkötség összegét a korábban hatályban volt, de a jelen esetben irányadó 8/2002. (III.30.) IM.r. 3.§ (2) bekezdése alapján a perérték és a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével állapította meg.

A másodfokú eljárásban is pereszes felperes a Pp.239.§-a folytán alkalmazandó Pp.78.§. (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljáró alperes másodfokú perkötségét megfizetni. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletábra a 8/2002. (III.30.) IM rendelet 3.§. (2) bekezdése alapján a másodfokú perérték és a kifejtett jogi képviselési tevékenység mérlegelésével határozta meg.

A beavatkozás folytán az alperesnek többletköltsége nem merült fel, így a felperesi beavatkozó perkötségben marasztalását az ítéletábra mellőzte.

Az alperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§. (2) bekezdése és a Pp.78.§. (1) bekezdése alapján a pereszes felperes köteles az államnak megfizetni.

G y ő r , 2009. július 8.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a

Dr. Farkas Attila sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: